

Příloha oddílu A č.1

Metodické vysvětlení

VYHODNOCENÍ VLIVŮ AKTUALIZACE Č.1 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

METODIKA HODNOCENÍ

Postup hodnocení vlivů ZÚR na životní prostředí je dán Metodickým doporučením MŽP pro vyhodnocení vlivů na PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí (dále jen „Metodické doporučení MŽP“), které zpracoval Atelier T-plan, s.r.o. (Věstník MŽP 2/2015). Tento postup byl použit při hodnocení Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále jen „ZÚR JMK“) (září 2016) a byl respektován při předkládaném hodnocení 1. Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na životní prostředí (dále jen SEA A1 ZÚR JMK).

V následujícím textu je uvedeno metodické vysvětlení zpracování jednotlivých kapitol dokumentace Vyhodnocení vlivů A1 ZÚR JMK včetně tabelárních a grafických příloh. Pozornost je věnována zejména odlišnostem od Metodického doporučení MŽP a hodnocení vlivů ZÚR JMK.

1. STRUČNÉ SHRUTÍ OBSAHU A HLAVNÍCH CÍLŮ AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK, VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Stručně je shrnut obsah A1 ZÚR JMK, uvedeny jsou nejvýznamnější změny ZÚR JMK jak v textové, tak grafické části. Pozornost je věnována zejména plochám a koridorům, které jsou nové a měněné.

Konkrétní vztah A1 ZÚR JMK k politice územního rozvoje a národním a krajským strategickým dokumentům s vazbou na A1 ZÚR JMK je vyjádřen pomocí tabelárního přehledu a jednoduché symboliky, která vyjadřuje, do jaké míry A1 ZÚR JMK reflektují problematiku řešenou předmětnými koncepcemi, resp. zda A1 ZÚR JMK přispívá k naplňování priorit a cílů příslušné koncepce.

Rozlišujeme čtyři úrovně vztahu dle následující tabulky:

Intenzita vztahu	Popis vztahu	Odůvodnění vztahu
3	velmi silný (přímý) vztah	Koncepce ve vztahu k A1 ZÚR JMK obsahuje podněty, požadavky, priority nebo cíle s konkrétně definovaným územním nárokem, který vyžaduje řešení v rámci A1 ZÚR JMK vymezením plochy nebo koridoru.
2	silný (přímý) vztah	Koncepce ve vztahu k A1 ZÚR JMK obsahuje podněty, požadavky, priority nebo cíle bez definovaných územních nároků, které jsou do A1 ZÚR JMK promítnuty ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky).
1	slabý nebo nepřímý vztah	Koncepce ve vztahu k A1 ZÚR JMK obsahuje podněty, požadavky, priority, cíle bez přímé vazby na A1 ZÚR JMK, které však mohou přeneseně k naplňování koncepce přispívat.

0	bez vztahu	Koncepce ve vztahu k A1 ZÚR JMK obsahuje podněty, požadavky, priority, cíle, které nevyžadují řešení v A1 ZÚR JMK.
---	------------	--

Koncepční dokumenty zaměřené na ochranu životního prostředí s identifikovaným velmi silným (3) nebo silným (2) vztahem k A1 ZÚR JMK jsou podkladem pro hodnocení vztahu A1 ZÚR JMK k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní a komunitární, resp. vnitrostátní úrovni (kap. A.2. SEA A1 ZÚR JMK).

2. ZHODNOCENÍ VZTAHU AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK K CÍLŮM OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝM NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

V kapitole je tabelárně provedeno vyhodnocení vztahu A1 ZÚR JMK k relevantním cílům ochrany životního prostředí ve strategických a koncepčních materiálech, u kterých byla v předcházející kapitole A.1.2. Vztah k jiným koncepcím identifikována velmi silná (3) nebo silná (2) vazba.

Vztah je vyjádřen pomocí následující stupnice, která odpovídá Metodickému doporučení MŽP:

1 – řešením A1 ZÚR JMK je možné ovlivnit dosažení cíle

0 – řešení A1 ZÚR JMK nemá na dosažení cíle žádný vliv

Tabulka je doplněna komentářem vysvětlující identifikovaný vztah. V tabulce nejsou uvedeny cíle, které se A1 ZÚR netýkají nebo cíle, které nejsou řešitelné v rámci ÚPD.

Na základě analýzy relevantních národních a krajských dokumentů byla stanovena jednotlivá témata ochrany životního prostředí a k nim formulovány odpovídající cíle. Tato sada cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb A1 ZÚR JMK k tématům ochrany životního prostředí. Vyhodnocení zohlednění vybraných cílů v A1 ZÚR JMK je uvedeno v kapitole A.9. SEA A1 ZÚR JMK.

3. ÚDAJE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ A JEHO PŘEDPOKLÁDANÉM VÝVOJI, POKUD BY NEBYLA UPLATNĚNA AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK

V kapitole je uveden popis současného stavu složek životního prostředí, přírodních podmínek ovlivňujících kvalitu složek ŽP a předpokládaný vývoj složek životního prostředí. Vzhledem k zachování kontinuity k předchozímu posouzení vlivů ZÚR JMK na životní prostředí bylo respektováno vymezení sledovaných témat (1. Ovzduší, 2. Obyvatelstvo, 3. Lidské zdraví, 4. Biologická rozmanitost, flóra, fauna, 5. Půda, 6. Horninové prostředí, 7. Voda, 8. Klima, 9. Hmotné statky, 10. Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického, 11. Krajina). Pozornost byla věnována aktualizaci údajů o stavu složek životního prostředí. Popis předpokládaného vývoje byl proveden formou expertního odhadu.

Podkladem pro zpracování této kapitoly byly ÚAP JMK, literární prameny a odborné podklady.

4. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY

V kapitole je uvedena charakteristika složek životního prostředí, které by mohly být uplatněním A1 ZÚR JMK významně ovlivněny, a to v tématech, která jsou uvedena v předchozí kapitole.

5. SOUČASNÉ PROBLÉMY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY, ZEJMÉNA S OHLEDEM NA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PTAČÍ OBLASTI

Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním A1 ZÚR JMK ovlivněny jsme metodicky vymezili stejným způsobem jako v SEA ZÚR JMK.

Za problémy životního prostředí je považována zátěž složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených platnými právními předpisy. U složek životního prostředí, pro které nejsou stanoveny limitní hodnoty zatížení (ZPF, PUPFL, příroda a krajina), jsou za problémy považovány koncentrace nejvyšších, resp. nejnižších hodnot použitých indikátorů na území obce, identifikujících aktuální stav nebo trend.

Pro zachycení stávajících trendů vývoje území v oblasti životního prostředí byly zpracovány kartogramy popisující témata shodná se SEA ZÚR JMK. Konkrétní hodnoty byly aktualizovány dle aktuálních ÚAP (2017), dat ČSÚ k ÚAP k 31.12.2018 a 31.12.2013, ÚHDP k 31.12.2018 a 31.12.2013.

Přehled zpracovaných kartogramů:

Ovzduší

1.1. Překročení některého z imisních limitů (BaP, NO₂, PM₁₀ 24, PM_{2,5}) v Jihomoravském kraji v pětiletém průměru za roky 2013–2017

Obyvatelstvo, lidské zdraví

2.1. Území zasažené nadlimitním hlukem ze silniční dopravy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018 – denní doba

2.2. Území zasažené nadlimitním hlukem ze silniční dopravy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018 – noční doba

Biologická rozmanitost, flóra, fauna

3.1. Přírodní potenciál území

Půda

4a. Zemědělský půdní fond

4a.1. Rozsah ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018

4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje v období 2013 – 2018

4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018

4a.4. ZPF – Syntéza indikátorů

4b. Pozemky určené k plnění funkcí lesa

4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2018

4b.2. Změna lesnatosti v obcích Jihomoravského kraje v období 2013 – 2018

4b.3 Pozemky určené k plnění funkcí lesa – syntéza indikátorů

Horninové prostředí

5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje

5.2. Geologické podmínky pro umísťování staveb v obcích Jihomoravského kraje

5.3. Reliéf, horninové prostředí a surovinové zdroje – syntéza indikátorů

Voda

6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje

6b.1. Záplavová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje

6b.2. Záplavy – syntéza indikátorů

Klima

Kartogram nebyl zpracován. Klimatické charakteristiky jsou neměnným jevem.

Hmotné statky

Podíl zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje lze (kromě dopravní a technické infrastruktury) považovat za indikátor pro popis a posouzení hmotných statků. Kartogramy vážící se k zastavěným a ostatním plochám jsou v tomto přehledu uvedeny pod tématem Krajina.

Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického

Kartogram nebylo potřeba zpracovávat samostatně, informace jsou obsaženy jako jevy informativní v Koordinačním výkresu.

Krajina

7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje

7.2. Zastavěné a ostatní plochy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018

7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2013–2018

7.4. Fragmentace krajiny významnými liniovými stavbami (bariérovost) v obcích Jihomoravského kraje

7.5. Krajina – syntéza indikátorů

Postup zpracování kartogramů

- 1.1 Překročení některého z imisních limitů (BaP , NO_2 , PM_{10} 24, $PM_{2,5}$) v Jihomoravském kraji v pětiletém průměru za roky 2013–2017

Kartogram je zpracován formou grafického znázornění území dle čtverců 1×1 km s překročením některého z imisních limitů.

- 2.1. Území zasažené nadlimitním hlukem ze silniční dopravy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018 – denní doba
- 2.2. Území zasažené nadlimitním hlukem ze silniční dopravy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018 – noční doba

Kartogramy jsou zpracovány s využitím dat celostátního sčítání dopravy ŘSD z roku 2016. Hluková emise byla vypočtena na základě Metodiky výpočtu hluku z automobilové dopravy vydané XPS/NMPB/2008.

- 4a.1. Rozsah ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018
- 4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje v období 2013–2018
- 4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018
- 4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2018
- 4b.2. Změna lesnatosti obcí Jihomoravského kraje v období 2013 – 2018
- 7.2. Zastavěné a ostatní plochy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018
- 7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2013–2018

Kartogramy vycházejí z údajů o druzích pozemků, které sleduje ČÚZK v rámci agendy katastru nemovitostí, a která jsou jednou ročně statisticky vyhodnocena a v souhrnech za katastrální území vydána jako ÚHDP (úhrnné hodnoty druhů pozemků). Prostorová podrobnost vyhodnocení vlivů AZÚR JMK na životní prostředí, uvažuje jako základní územní jednotku obec a data ÚHDP jsou informačním zdrojem dostupným v dostatečně souvislé časové řadě a s garantovanou přesností,

správností a úplností obsahu, která je potřebná pro konstrukci sledovaných charakteristik – ZPF, lesnatost, zastavěné a ostatní plochy (v případě této práce byla použita data ÚHDP vydaná k 31. 12. 2013 a 31. 12. 2018). Pro téma půda (ZPF, PUPFL) a krajina bylo pro potřeby identifikace problémů (vývojových trendů), kterými jsou dané složky ŽP ovlivněny využity údaje pro období let 2013–2018. Uvedené časové období bylo zvoleno ze dvou důvodů. Rok 2018 je nejaktuálnější časový údaj a desetiletí 2013–2018 je zpracovatelem SEA AZÚR JMK považováno za období, ve kterém lze objektivně sledovat vývojové trendy ovlivňující kvalitu dané složky životního prostředí.

3.1. Přírodní potenciál území

5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje

5.2. Geologické podmínky pro umísťování staveb v obcích Jihomoravského kraje

6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje

6b.1. Záplavová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje

7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje

7.4. Fragmentace krajiny významnými liniovými stavbami (bariérovost) v obcích Jihomoravského kraje

Tyto kartogramy jsou výsledkem geografických analýz zpracovaných nad průběžně aktualizovanými daty ÚAP JMK. Kartogramy pracují s klasifikačními schémata (rozdělení sledovaných jevů), které jsou konstruovány na základě metody přirozených zlomů. Přirozené zlomy (natural breaks) stanovují rozsahy intervalů rozdělení četností (histogramu) v přirozených zlomech, kterými jsou místa s velkým krokem mezi sloupci histogramu. Třídy stanovené metodou přirozených zlomů seskupují vzájemně si podobné prvky datové sady.

U rozdílových kartogramů (4a.2., 4b.2., 7.2) vychází hraniční hodnoty intervalů z metody přirozených zlomů, avšak rozsahy intervalů byly dále individuálně upraveny tak, aby bylo dosaženo názornosti hodnocení přírůstku a úbytku sledované charakteristiky území. U kartogramů 4a.2 a 7.2 byla jako hranice úbytku a přírůstku stanovena nulová hodnota sledovaného jevu, u kartogramu 4b.2., pak interval hodnot blízkých nule (s přesností na 1 desetinné místo). Stupnice kartogramů byly definovány s přesností na 1 desetinné místo jednotky zobrazovaného jevu. U kartogramu 7.4. Fragmentace krajiny s přesností 0,5.

Při vyhodnocení míry zátěže jednotlivých složek životního prostředí byly stanoveny na základě expertního odhadu, vycházejícího z posouzení vývojových trendů na území Jihomoravského kraje, mezní hodnoty. Překročení těchto hodnot je považováno za indikátor zátěže dané složky životního prostředí, resp. citlivosti dané složky životního prostředí. V následujícím přehledu jsou uvedeny kartogramy, ve kterých jsou mezní hodnoty stanoveny zpracovatelem hodnocení SEA.

- *4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje v období 2013–2018*

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu ZPF na rozloze obce v období 2013–2018. Hodnota indikátoru stanovena na úbytek vyšší než 3 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k úbytku rozlohy ZPF o více než 3 %, jsou z tohoto pohledu považovány za rizikové, nadlimitně zatížené.

- *4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018*

Kartogram zpracován formou grafického znázornění podílu ploch půd I. a II. třídy ochrany na rozloze obce. Obce, na jejichž území se nachází více 43,9 % půd I. a II. třídy ochrany, jsou považovány z hlediska produkčních vlastností půd za významné, resp. za rizikové ve vztahu k záboru ZPF.

- *4a.4. ZPF - Syntéza indikátorů*

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 4.2. a 4.3.

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých došlo v časovém období 2013–2018 k nadlimitnímu záboru ZPF, a které jsou současně považovány za významné z hlediska produkčních vlastností půd.

- *4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2018*

Kartogram zpracován formou grafického znázornění podílu PUPFL na rozloze obce (%). Hodnota indikátoru je stanovena na 10,6 %. Obce, na jejichž území se nachází méně než 10,6 % lesů, jsou považovány za málo lesnaté, z tohoto pohledu za rizikové.

- *4b.2. Změna lesnatosti v obcích Jihomoravského kraje v období 2013 – 2018*

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu PUPFL na rozloze obce mezi roky 2013–2018. Hodnota indikátoru stanovena na –0,7 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k úbytku rozlohy lesa o více než 0,7 % jsou považovány z tohoto pohledu za rizikové.

- *4b.3 Pozemky určené k plnění funkcí lesa – syntéza indikátorů*

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 4b.1. a 4b. 2. Kartogram zobrazuje území obcí, které jsou málo lesnaté (podíl rozlohy lesů je nižší než 10,6 %) a v časovém období 2013–2018 došlo k úbytku rozlohy PUPFL o více než 0,7 %.

- *5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu ploch dobývacích prostorů na území obce. Za limitně zatížené se považuje území obcí s 14,5 % a více ploch těžených dobývacích prostorů.

- *5.2. Geologické podmínky pro umístování staveb v obcích Jihomoravského kraje*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu geologicky rizikových ploch (aktivní a potenciální sesuvy, poddolované území) na území obce. Za zranitelné se považuje území s podílem sledovaných jevů 7,1 % a více na výměře správního obvodu obce.

- *5.3. Reliéf, horninové prostředí a surovinové zdroje – syntéza indikátorů*

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 5.1. a 5.2. Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých dochází současně k překročení limitu váženého součtu geologicky rizikových ploch (aktivní a potenciální sesuvy, poddolované území) na území obce (více než 7,1 %) a podílu váženého součtu ploch dobývacích prostorů na území obce (více než 14,5 %).

- *6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu vodních ploch a vodohospodářsky významných území (OP vodních zdrojů, CHOPAV, svrchní útvary podzemních vod) na území obce. Za vodohospodářsky riziková území se považují území s více jak 50% podílem vodohospodářsky významných území na výměře správního obvodu obce.

- *6b.1. Záplovová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění součtu ploch všech záplavových území na výměře obce.

- *6b.2. Zápavy – syntéza indikátorů*

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 6a.1. a 7.2. Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých dochází současně k překročení limitu pro podíl zastavěného území obce (více než 10 %) a pro podíl záplavových území na rozloze obce (více než 21,7 %)

- *7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu vybraných krajinářsky významných území (národní park, chráněná krajinná oblast, přírodní parky a krajinné památkové zóny). Obce, jejichž území je z více než 29,9 % pokryto těmito územími jsou považovány z krajinářského hlediska za významné, resp. za rizikové (citlivé) ve vztahu k zásahům do jejich krajinného charakteru.

- *7. 2. Zastavěné a ostatní plochy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2018*

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu zastavěných a ostatních ploch na rozloze obce (%). Zastavění vyšší než 10,1 % je považováno za nadlimitní.

- *7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2013–2018*

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu zastavěných a ostatních ploch na rozloze obce v období 2013–2018. Hodnota indikátoru stanovena na nárůst zastavěných a ostatních ploch o více než 1,1 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k nárůstu zastavěných a ostatních ploch o více než 1,1 %, jsou považovány z tohoto pohledu za rizikové.

- *7.5. Krajina – syntéza indikátorů*

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro zastavěnost (tj. více než 10,1 % jejich rozlohy zaujímají zastavěné a ostatní plochy) a současně v období 2013–2018 došlo k nárůstu rozlohy těchto ploch o více než 1,1 %.

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro zastavěnost (tj. více než 10,1 % jejich rozlohy zaujímají zastavěné a ostatní plochy) a současně je jejich území hodnoceno z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce).

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro nárůst zastavěných a ostatních ploch v období 2013–2018 (obce s nárůstem těchto ploch o více než 1,1 %) a zároveň jsou tyto obce hodnoceny z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce).

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro nárůst zastavěných a ostatních ploch v období 2013–2018 (obce s nárůstem těchto ploch o více než 1,1 %), obce jsou hodnoceny z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce a jejichž zastavění je považováno za nadlimitní (zastavění obce je vyšší než 10,1 %).

Specifické problémy Jihomoravského kraje jsou také definovány v rozboru udržitelného rozvoje území Jihomoravského kraje (RURÚ) na základě zpracované SWOT analýzy. Za problémy životního prostředí lze považovat identifikované slabé stránky a hrozby pro oblasti: Horninové prostředí a geologie, Vodní režim, Hygiena životního prostředí, Ochrana přírody a krajiny (rozdělena do dvou dílčích SWOT analýz Příroda – biodiverzita a ekosystémy, Krajina – charakter, ráz, identita), Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa.

V kapitole je vyhodnocen celkový vliv posuzované koncepce na problémy životního prostředí, tj. slabé stránky a hrozby identifikované v rámci SWOT analýz pro jednotlivé oblasti životního prostředí. Hodnocení je provedeno tabelárně s využitím následujících symbolů:

- + změna zlepšuje stav složek životního prostředí souvisejících s problémem, snižuje závažnost problému nebo jej alespoň částečně řeší
- změna zhoršuje stav složek životního prostředí souvisejících s problémem, zvyšuje závažnost problému nebo komplikuje jeho řešení v budoucnu
- 0 změna nemá vliv na daný problém, netýká se ho

6. ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍCH A PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT AKTUALIZACE Č.1 ZÚR JMK, VČETNĚ VLIVŮ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, Kladných a záporných

6.1. Hodnocení textové části A1 ZÚR JMK

Jedná se o hodnocení verbálních návrhů A1 ZÚR JMK, které nemají grafické zobrazení. Hodnocení je provedeno expertním odhadem se zohledněním principu předběžné opatrnosti.

6.2. Hodnocení nových nebo měněných ploch a koridorů

Předmětem hodnocení SEA A1 ZÚR JMK jsou zejména změny ploch a koridorů s grafickým průmětem. Jedná se o plochy a koridory nové nebo měněné. Jejich přehled je uveden v kapitole A.1. Vlastní podrobné hodnocení je uvedeno v příloze č.2. V kapitole jsou prezentovány závěry hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí (témata).

V rámci jednotlivých témat byly sledovány následující environmentální limity:

Obyvatelstvo, lidské zdraví - determinanty zdraví: hluková zátěž, dopravní bezpečnost

Ovzduší - území s překročením imisních limitů v pětiletém průměru

Biologická rozmanitost, flóra a fauna - zvláště chráněná území přírody, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, ÚSES nadregionální a regionální úrovně, migračně významná území, dálkové migrační koridory, Biosférická rezervace UNESCO. Lokality soustavy Natura 2000 jsou hodnoceny samostatně v části B předkládaného VVURÚ.

Půda – zemědělský půdní fond (třídy ochrany ZPF, viniční tratě) a pozemky určené k plnění funkcí lesa – plochy PUPFL (kategorie PUPFL – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení, lesy ochranné);

Horninové prostředí – ložiska nerostných surovin, poddolovaná území, svahové deformace, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry; chráněná ložisková území, dobývací prostory;

Voda – záplavová území; CHOPAV, ochranná pásma vodních zdrojů; ochranná pásma přírodních léčivých a minerálních zdrojů, svrchní útvary podzemních vod, útvary povrchových vod

Klima – využití vymezených ploch a koridorů není spojeno s vlivy na klimatické charakteristiky;

Hmotné statky – zastavěné území, dopravní a technická infrastruktura;

Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického - památky UNESCO, národní nemovité kulturní památky, nemovité kulturní památky plošně vymezené, městské a vesnické památkové zóny a rezervace, území s výskytem archeologických nalezišť (ÚAN I. a II. kategorie);

Krajina – přírodní parky, krajinné památkové zóny.

Pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů byly využity tyto vstupy:

- plochy a koridory vymezené A1 ZÚR JMK
- plochy a koridory vymezené ZÚR JMK v právním stavu k 31.7.2019
- záměry nadmístního významu, pro které bylo v posledních 5 letech vydáno souhlasné stanovisko dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (stanovisko EIA) a které mohou mít kumulativní a synergické vlivy se záměry navrhovanými v posuzované A1 ZÚR JMK. Tyto záměry byly vyhledány v informačním systému Cenia.
- územně analytické podklady Jihomoravského kraje

Při hodnocení byla použita definice vlivů:

Přímý vliv je vliv přímo působící na danou složku životního prostředí.

Sekundární vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou (druhou) složku životního prostředí (např. ovlivnění zdravotního stavu dřevin v důsledku ovlivnění kvality půd).

Synergický (společný) vliv vzniká působením vlivů různého druhu a je od těchto vlivů odlišný, např. současné působení vícero zdrojů různých emisí (průmyslové objekty, povrchové doly, automobilová doprava, letecká doprava) může mít za následek vznik kyselých dešťů nebo kombinované vlivy na lidské zdraví.

Kumulativní (hromadný) vliv je dán součtem vlivů stejného druhu, např. více menších zdrojů oxidu dusičitého umístěných blízko sebe způsobí významný vliv na ovzduší „nahromaděním“ těchto emisí, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.

Krátkodobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provádění realizace záměru.

Střednědobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí, jenž není spojen výhradně s realizací záměru, ale nastane v případě realizace záměru v etapách, při nekompletní realizaci záměru či nerealizování doprovodných částí záměru, případně nastane po dobu zkušebního provozu.

Dlouhodobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provozu (užívání) zrealizovaného záměru.

Trvalý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí, jehož působení je při zachování realizovaného záměru nevratné.

Přechodný vliv je vliv, jehož působení je dáno časově omezenými poměry v území.

Kladný vliv je vliv vyvolávající zlepšení dané složky životního prostředí.

Záporný vliv je vliv narušující danou složku životního prostředí.

Popis a vysvětlení tabelární přílohy č. 2a „Hodnocení záměrů“

Tabelární vyhodnocení je provedeno pro všechny nové a měněné plochy/koridory dopravní a technické infrastruktury navržené v A1 ZÚR JMK. Plochy a koridory nadregionálního a regionálního územního systému ekologické stability (ÚSES) jsou vzhledem ke svému charakteru hodnoceny slovně v kap. 6.

Tabelární příloha pro každý hodnocený záměr (nový nebo měněný koridor/plocha) je sestavena z několika částí, a to části popisné, analytické a hodnotící. Jedná se o následujících částí:

- Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru / plochy
- Identifikace ovlivnění
- Vztahy mezi oblastmi
- Vyhodnocení identifikovaných vlivů
- Vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů
- Navrhovaná opatření k vyloučení, snížení, zmírnění nebo kompenzaci negativních vlivů
- Návrh ukazatelů pro sledování vlivu
- Celkové vyhodnocení záměru

část: Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru / plochy

V této části hodnocení jsou v tabulce obsaženy základní údaje o hodnoceném koridoru/ploše a o území, ve kterém je koridor/plocha vymezen(a). Je uveden výčet jevů, které se v ploše/koridoru vyskytují (tzn. v případě, že daný jev se v území nevyskytuje, není v přehledu uveden). Rozsah zastoupení jevů sledovaných pro jednotlivá témata životního prostředí je vyjádřen procentuálně. V případě dopravní a technické infrastruktury a vodních toků jsou uváděny údaje v kilometrech.

Údaje byly zjišťovány analýzou v prostředí GIS.

část: Identifikace ovlivnění

V této části hodnocení jsou označeny typy (druhy) vlivů, které budou vyvolány v důsledku využití koridoru/plochy ve smyslu vymezení dle A1 ZÚR JMK.

část: Vztahy mezi oblastmi

V této části hodnocení je v tabulce znázorněno, která sledovaná témata životního prostředí budou prostřednictvím vyvolaného vlivu rovněž ovlivněna. Cílem tohoto kroku hodnocení je identifikace vztahů mezi oblastmi (složkami) životního prostředí.

část: Vyhodnocení identifikovaných vlivů

V této části hodnocení je v tabulce uveden výčet, vyhodnocení a popis vlivů sekundárních, krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých, trvalých, přechodných, kladných a záporných, které byly na základě vyhodnocení identifikovány, rozsah vlivů je klasifikován pomocí bodového hodnocení a uveden je komentář stručně tyto vlivy popisující. Základním podkladem pro zpracování vyhodnocení jsou údaje uvedené v části tabulky „Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru / plochy.“

Pro hodnocení vlivů na životní prostředí jsou využity „maticové“ hodnotící tabulky, které stanovují potenciální vlivy navrhovaných záměrů na jednotlivé složky prostředí. Míra potenciálních vlivů je stanovena následující semikvantitativní stupnicí:

Hodnocení vlivu	Popis vlivu	Odůvodnění vlivu
-2	potenciální významný negativní vliv	Uplatnění dané části A1 ZÚR JMK (využití vymezené plochy/koridoru k danému účelu) je pravděpodobně spojeno s potenciálně významným negativním vlivem na danou složku životního prostředí, sledovaný jev nebo charakteristiku. Zjištění vlivu však automaticky neznamená, že k významně negativnímu ovlivnění vždy dojde. Při hodnocení v této kategorii je stanoveno opatření k vyloučení, minimalizaci nebo kompenzaci vlivů.
-1	potenciální mírný negativní vliv	Při uplatnění dané části A1 ZÚR JMK (využití vymezené plochy/koridoru k danému účelu) nelze vyloučit vlivy na danou složku životního prostředí, sledovaný jev nebo charakteristiku.

0	nulový nebo zanedbatelný vliv	V podrobnosti měřítka A1 ZÚR JMK nebyl identifikován negativní nebo pozitivní vliv na danou složku životního prostředí; zpracovatel hodnocení nepředpokládá ovlivnění sledovaných jevů nebo charakteristik.
+1	potenciální mírný pozitivní vliv	Uplatněním dané části A1 ZÚR JMK (využití vymezené plochy/koridoru k danému účelu) bude pravděpodobně vyvolán mírně pozitivní vliv na danou složku životního prostředí, její charakteristiky nebo sledované jevy v dotčeném území.
+2	potenciální významný pozitivní vliv	Uplatněním dané části A1 ZÚR JMK (využití vymezené plochy/koridoru k danému účelu) bude pravděpodobně vyvolán významně pozitivní vliv danou složku životního prostředí, její charakteristiky nebo sledované jevy v dotčeném území.

V případě neurčitosti, zda identifikovaný vliv bude jednoznačně potenciálně významně nebo mírně negativní / pozitivní, negativní / pozitivní či zanedbatelný je použito hodnocení ve tvaru -1/-2 (+1/+2) a 0/-1 (0/+1).

Sledovaná témata ŽP, na něž nebyl vliv v rámci zpracování vyhodnocení vlivů sekundárních, krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých, trvalých, přechodných, kladných či záporných identifikován, nejsou v tabulce uvedena.

část: Vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů

V této části hodnocení jsou v tabulce vymezeny složky životního prostředí (témata ŽP), pro která bylo identifikováno riziko vzniku kumulativního či synergického vlivu a určena významnost tohoto vlivu.

Vyhodnoceny jsou kumulativní a synergické vlivy záměrů (koridorů a ploch) navrhovaných v A1 ZÚR JMK s ostatními stávajícími a navrhovanými záměry nadmístního významu na území Jihomoravského kraje. Kumulativní a synergické vlivy mohou nastávat především u navrhovaných nebo stávajících záměrů, u kterých nastává územní střet, případně které se nacházejí blízko sebe. Dále mohou tyto vlivy hrát významnou roli v některých specifických územích (např. území s prostorovou kumulací ploch a koridorů nebo území s překračováním imisních limitů).

Za navrhované záměry jsou považovány všechny záměry (plochy a koridory) navrhované v posuzované A1 ZÚR JMK, všechny záměry vymezené v Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje a záměry nadmístního významu, pro které bylo v posledních 5 letech vydáno souhlasné stanovisko dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (stanovisko EIA) a které mohou mít kumulativní a synergické vlivy se záměry navrhovanými v posuzované A1 ZÚR JMK. Tyto záměry byly vyhledány v informačním systému Cenía. Z hodnocení byly vyřazeny záměry, které jsou obsaženy v ZÚR JMK nebo v A1 ZÚR JMK (např. záměr MZP032 Rychlostní silnice R52 Pohořelice - Mikulov (Drasenhofen), který je totožný se záměrem DS04 D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko v ZÚR JMK nebo záměr OV7170 V434/834 - zdvojení vedení, který je totožný se záměrem TEE28 (Slavětice-) hranice kraje - Veverské Knínice, zdvojení vedení 400kV v 1. AZÚR JMK).

Za stávající záměry nadmístního významu jsou považovány především stávající dálnice, silnice I. třídy, případně silnice nižších tříd nebo významné místní komunikace, železniční tratě, nadzemní vedení ZVN 400 kV a VVN 220 a 110 kV, elektrárny, spalovny, dobývací prostory a průmyslové podniky. Stávající záměry byly vyhledány v územně analytických podkladech Jihomoravského kraje.

Míra potenciálních kumulativních a synergických vlivů byla stanovena semikvantitativní stupnicí, která byla použita při vyhodnocení vlivů přímých a sekundárních (viz. část_Vyhodnocení identifikovaných vlivů).

Při stanovení míry potenciálních kumulativních a synergických vlivů bylo vycházeno z charakteru hodnocených záměrů a z charakteru území, ve kterém se hodnocené záměry nacházejí.

V tabulce je uveden komentář popisující identifikovaný kumulativní či synergický vliv.

Sledovaná témata ŽP, na něž nebyl vliv v rámci zpracování vyhodnocení vlivů kumulativních a synergických identifikován, nejsou v tabulce uvedena.

část: Navrhovaná opatření k vyloučení, snížení, zmírnění nebo kompenzaci negativních vlivů

V této části hodnocení jsou v tabulce popsána opatření k vyloučení, snížení a zmírnění negativních vlivů a kompenzační opatření.

Hodnocena je rovněž předpokládaná účinnost navrhovaných opatření. Opatření jsou dělena na opatření s účinností malou a velkou. Opatření s předpokládanou velkou účinností, jsou opatření, která pravděpodobně zjištěný negativní vliv významně sníží či zmírní, nebo vyloučí. Velká účinnost navrhovaných opatření je rovněž použita v případě, že lze na základě vyhodnocení podmínek v dotčeném území a šíři navrhovaného koridoru předpokládat vyloučení negativního vlivu v rámci zpracování navazující územně plánovací dokumentace.

Stanovena jsou opatření pro témata životního prostředí, která lze uplatňovat v rámci zpracování navazující územně plánovací dokumentace, projektové dokumentace či v rámci navazujících schvalovacích procesů.

část: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu

V této části hodnocení tabulka uvádí seznam indikátorů, s jejichž pomocí lze sledovat kvalitu dané složky životního prostředí, včetně sledování změn její kvality, která bude navrhovaným řešením významně ovlivněna.

část: Celkové vyhodnocení záměru

V této části je uvedeno, zda je využití vymezeného koridoru možné, případně za jakých podmínek, zda byly / nebyly jeho vyhodnocením shledány vlivy vylučující jeho využití. V případě zjištění vlivů, jejichž rozsah a významnost vylučuje využití hodnoceného koridoru/plochy je tato skutečnost uvedena s popisem těchto vlivů.

V případě variantně vymezených koridorů je uvedeno, zda zpracovatel danou variantu doporučuje/nedoporučuje sledovat. Závěr je odůvodněn.

Popis a vysvětlení tabelární přílohy č. 3 „Informativní údaje k územním rezervám“

Plochy a koridory pro územní rezervy nejsou ve smyslu § 36 stavebního zákona předmětem posouzení dokumentace SEA. V přílohové části dokumentace SEA jsou uvedeny základní informace o nové nebo měněné územní rezervě (včetně těch územních rezerv, kdy je část rušena) a o území, ve kterém je územní rezerva vymezena. Jsou uvedeny shodné údaje jako u přílohy č. 2 v rozsahu části „Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru/plochy“.

V tabulce je uvedeno upozornění, kterým jevům je nutné věnovat pozornost při dalším prověřování možnosti využití vymezené plochy/koridoru pro územní rezervu.

6.3. Hodnocení synergických a kumulativních vlivů

Vlastní hodnocení synergických a kumulativních vlivů je uvedeno v příloze č.2a, v kapitole jsou prezentovány závěry hodnocení vlivů.

V příloze č.2b je prezentována tabulka ostatních navrhovaných nebo stávajících záměrů v území, které jsou ve střetu nebo územní blízkosti záměrů navrhovaných v A1 ZÚR JMK s ostatními navrhovanými nebo stávajícími záměry v území, hodnocení kumulativních a synergických vlivů.

Celkové kumulativní a synergické vlivy byly vyhodnoceny na základě dílčích kumulativních a synergických vlivů jednotlivých ploch a koridorů A1 ZÚR JMK a GIS analýzy kumulativních a

synergických vlivů pro celé území Jihomoravského kraje. Základním podkladem byly průniky jednotlivých střetů ploch a koridorů ze ZÚR JMK a A1ZÚR JMK se sledovanými složkami životního prostředí.

6.4. Přeshraniční vlivy

V kapitole jsou vyhodnoceny vlivy, které mohou nastat využitím vymezené plochy či koridoru na území sousedních států a krajů.

7. POROVNÁNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH Kladných A Záporných Vlivů PODLE JEDNOTLIVÝCH VARIANT ŘEŠENÍ A JEJICH ZHODNOCENÍ. SROZUMITELNÝ POPIS POUŽITÝCH METOD VYHODNOCENÍ VČETNĚ JEJICH OMEZENÍ.

Metodika a výsledky porovnání jednotlivých variant řešení jsou uvedeny v příloze č.4.

7.1. Metodický postup

V kapitole je popsán metodický postup hodnocení variantně vymezených koridorů.

7.2. Popis a vyhodnocení variant řešení

V kapitole je uveden popis hodnocených variantních návrhů a výsledky vyhodnocení variantních návrhů.

8. POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH ZÁVAŽNÝCH ZÁPORNÝCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Vyhodnocení vlivů A1 ZÚR JMK na životní prostředí strukturuje návrh plánovaných opatření do tří kategorií:

opatření „koncepční“ - požadavky na výběr koncepčních variant, na vypuštění či koncepční přehodnocení záměru, případně na etapizaci výstavby

opatření „prostorová“ – požadavky na úpravy vymezení ploch a koridorů v návrhu A1 ZÚR JMK nebo v rámci upřesnění jejich vymezení v územních plánech obcí;

opatření „projektová“ - opatření k vyloučení, snížení, zmírnění nebo případně kompenzaci zjištěných významných negativních vlivů a požadavky na řešení problémů s vazbou na ochranu složek životního prostředí, které jsou podkladem pro formulaci podmínek pro rozhodování ve vymezených plochách a koridorech, resp. které zpracovatel SEA doporučuje uplatňovat v dalších fázích územní a projektové přípravy záměrů včetně „projektové“ EIA. Opatření jsou rozdělena na „opatření společná“ platná pro všechny záměry obsažené v návrhu A1 ZÚR JMK a „opatření specifická“, která jsou uplatňována jednotlivě ke konkrétním záměrům.

Výše uvedené rozdělení je v souladu s Metodickým doporučením MŽP. Hodnocení SEA ZÚR JMK strukturovalo opatření trochu odlišně. Vymezilo opatření koncepční, společná a projektová.

Vzhledem k tomu, že předkládané hodnocení SEA A1 ZÚR JMK z praktických důvodů spojuje prostorová a projektová opatření, není ve vymezení opatření oproti hodnocení ZÚR JMK rozdíl.

Opatření jsou navržena tak, aby odpovídala požadavkům kapitoly A.11 a mohla být převzata do výrokové části ZÚR.

9. ZHODNOCENÍ ZPŮSOBU ZAPRACOVÁNÍ CÍLŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ DO AKTUALIZACE Č.1 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE A JEJICH ZOHLEDNĚNÍ PŘI VÝBĚRU VARIANT ŘEŠENÍ.

Zhodnocení způsobu zpracování cílů ochrany životního prostředí do A1 ZÚR JMK je provedeno na základě vyhodnocení zohlednění referenčních cílů. Referenční cíle pro sledovaná témata životního prostředí byly stanoveny analýzou koncepčních národních a krajských dokumentů a jsou uvedeny v kapitole 2. dokumentace SEA A1 ZÚR JMK.

Zpracovatel SEA A1 ZÚR JMK v tabulce prezentuje, jakým způsobem A1 ZÚR JMK přispívá k dosažení uvedeného referenčního cíle.

10. NÁVRH UKAZATELŮ PRO SLEDOVÁNÍ VLIVU AKTUALIZACE Č. 1 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Z hodnocení vlivů A1 ZÚR JMK na životní prostředí nevyplývá potřeba stanovit jiné indikátory, než jsou uvedeny v SEA ZÚR JMK (T-Plan, září 2016). Doplněné koridory a další úpravy A1 ZÚR JMK mohou měnit intenzitu vlivů, popř. místo působení vlivů. Způsoby ovlivnění a ovlivněné složky a faktory životního prostředí se nemění. Doporučujeme proto pokračovat ve sledování navržených indikátorů.

11. NÁVRH POŽADAVKŮ NA ROZHODOVÁNÍ VE VYMEZENÝCH PLOCHÁCH A KORIDORECH Z HLEDISKA MINIMALIZACE NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech je sestaven na základě výsledků vyhodnocení vlivů ploch a koridorů vymezených A1 ZÚR JMK na životní prostředí na základě návrhu prostorových a projektových opatření uvedených v kapitole A.8. SEA A1 ZÚR JMK.

Navržené požadavky jsou formulovány jako úkoly pro pořizovatele územně plánovací dokumentace při upřesňování vymezení ploch a koridorů vymezených v ZÚR JMK, dále jako kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách ve využití území, případně jako podklad pro orgány posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v řízeních podle tohoto právního předpisu.

12. NETECHNICKÉ SHRNUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Kapitola přehledně shrnuje nejdůležitější části předkládaného hodnocení SEA A1 ZÚR JMK. Kapitola uvádí stručný popis předmětu hodnocení - A1 ZÚR JMK, použité metodiky a shrnutí výsledků vyhodnocení, zjištěné kladné a záporné vlivy, které mohou být vyvolány uplatňováním Aktualizace č.1

Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje. Uvádí také závěry dokumentace Vyhodnocení vlivů A1 ZÚR JMK na lokality soustavy Natura 2000.